

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/191272,Prace-poszukiwawcze-w-Palmirach.html>
07.03.2026, 09:32

Prace poszukiwawcze w Palmirach

Zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN prowadzi prace poszukiwawcze w Palmirach (Puszcza Kampinowska), gdzie w latach 1939-1941 dochodziło do masowych egzekucji ludności polskiej dokonywanych przez niemieckiego okupanta. Zbrodni dokonywano na więźniach politycznych przywiezionych z warszawskich więzień i aresztów. Ofiarami byli m.in. przedstawiciele polskiej elity kulturalnej i intelektualnej.

Polski Czerwony Krzyż w latach 1945, 1946 i 1949 przeprowadził na terenie Palmir prace ekshumacyjne, w wyniku których odkryto 22 groby zbiorowe i 5 pojedynczych, w których spoczywały 1734 osoby. Miejsca masowych grobów wskazywali świadkowie egzekucji oraz mieszkańcy pobliskich wsi. Część ofiar rozpoznała rodzina, część zidentyfikowano na podstawie odnalezionych przedmiotów osobistych. Większość zwłok podjętych w czasie ekshumacji została złożona na pobliskim cmentarzu-mauzoleum. Oprócz osób straconych podczas egzekucji na cmentarzu spoczywają osoby zamordowane przez Niemców w pobliskich miejscowościach w latach 1940-1943.

Nie odnaleziono dotychczas źródeł potwierdzających, że wszystkie masowe groby na terenie Palmir zostały ekshumowane. Analizy historyczne przeprowadzone przez Instytut Pamięci Narodowej w 2022 r. pozwoliły określić daty egzekucji, gdzie ofiary pozostają niezidentyfikowane bądź nieznane pozostaje miejsce ich pochówku. Może to sugerować istnienie nieodkrytych do tej pory mogił zbiorowych. Porównanie zdjęć lotniczych z czasu przed i po przeprowadzeniu ekshumacji z drugiej połowy lat 40-tych pozwoliło określić miejsca dotychczas oznaczone jako miejsca egzekucji. Na podstawie tych analiz wytypowano kilkanaście miejsc, których lokalizacja i ukształtowanie terenu sugeruje istnienie nieodkrytych mogił zbiorowych.

Pierwszy etap prac Biura Poszukiwań i Identyfikacji obejmuje kilka z wytypowanych obszarów. Działania prowadzone są we współpracy z Muzeum – Miejscem Pamięci w Palmirach oraz zarządem i pracownikami Kampinoskiego Parku Narodowego.

25.09.2023

BPiI